

Sygn. akt V U 175/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2019 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: star. sekr. sądowy Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2019 r. w Legnicy

sprawy z wniosku M. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ponowne ustalenie kapitału początkowego i o wysokość emerytury

na skutek odwołań M. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 16 stycznia 2019 r. **znak** (...)

z dnia 10 maja 2019 r. **znak** (...)

oddala odwołania

sędzia Mirosława Molenda-Migdalewicz

Sygn. akt V U 175/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 stycznia 2019 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. po rozpatrzeniu wniosku M. G. z dnia 31 grudnia 2018 r. odmówił wnioskodawcy prawa do ponownego przeliczenia kapitału początkowego i emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że składając wniosek z dnia 31 grudnia 2018 r. o ponowne przeliczenie kapitału początkowego wnioskodawca nie przedłożył nowych dowodów i nie przedstawił okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji o przyznaniu świadczenia, które miałyby wpływ na wysokość świadczenia. W ocenie organu rentowego dostarczone dokumenty stwierdzające dodatkowe zatrudnienie nie stanowią podstawy do przeliczenia świadczenia. Organ rentowy poinformował, że okres zatrudnienia od 16 czerwca 1975 r. do 31 grudnia 1975 r., od 1 stycznia 1976 r. do 31 grudnia 1976 r., od 1 lutego 1978 r. do 31 grudnia 1978 r., od 1 lutego 1979 r. do 28 lutego 1979 r. został uwzględniony w przebiegu ubezpieczenia. Organ rentowy poinformował również, że w związku z brakiem zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu lub też świadectwa pracy we wskazanych okresach oraz w przypadku dołączonej informacji o zawarciu umowy zlecenia w roku 1975-1976 (oraz opłacaniu składki w tym okresie) brak jest możliwości do przyjęcia wynagrodzenia i przeliczenia podstawy wymiaru. W latach 1973-1979 do przeliczenia podstawy wymiaru przyjęto wynagrodzenie z legitymacji ubezpieczeniowej.

Od powyższej decyzji odwołał się wnioskodawca podnosząc, że rozpoczął pracę w Zakładzie (...) we W. gdzie pracował od września 1973 r. do 31 sierpnia 1987 r. Następnie przeniósł się do (...)Przedsiębiorstwa (...) we W., gdzie pracował

od 1 września 1987 r. do kwietnia 1994 r. Wnioskodawca wskazał, że w międzyczasie równolegle z pracą w powyższych firmach pracował na 1/2 etatu we (...) Zakładach (...) we W., (...) Przedsiębiorstwie (...) we W. i (...) Zakładzie (...) w S..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na przyczyny wskazane w uzasadnieniu decyzji.

W piśmie z dnia 10 maja 2019 r. organ rentowy wskazał, że wnioskodawca w dniu 16 kwietnia 2019 r. złożył wniosek o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem przeliczonego kapitału początkowego, do którego dołączył:

- potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopię kartotek zarobkowych za okres od 1 września 1987 r. do 31 marca 1989 r. w (...) Przedsiębiorstwie(...) we W. oraz

- zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za okres od 1 lutego 1978 r. do 28 lutego 1979 r. we (...) Zakładach (...) we W..

Na podstawie przedłożonych dokumentów decyzją z dnia 8 maja 2019 r. organ rentowy przeliczył kapitał początkowy ustalając jego wartość na 84.237,45 zł, a decyzją z dnia 10 maja 2019 r. organ rentowy przeliczył emeryturę ustalając jej wysokość na 1504,66 zł (wartość na dzień przyznania emerytury tj. 1 kwietnia 2018 r.), po waloryzacji od 1 marca 2019 r. 1574,66 zł. Wyrównanie organ rentowy wypłacił od 1 kwietnia 2019 r., tj. od miesiąca złożenia wniosku o przeliczenie. Organ rentowy podniósł, że przedłożone wraz z poleceniem Sądu kartoteki zarobkowe za okres zatrudnienia w/w we (...) Zakładach (...) są tożsame z przedłożonym przez wnioskodawcę zaświadczeniem Rp7, zatem hipotetyczne wyliczenie emerytury pokrywałoby się z kwotą emerytury ustaloną decyzją przeliczającą emeryturę z dnia 10.05.2019 r. Organ rentowy nadmienił, że na podstawie przedłożonych kartotek wyłączył także ze stażu pracy okres urlopu bezpłatnego.

Decyzją z dnia 10 maja 2019 r., znak (...), po rozpatrzeniu wniosku M. G. z dnia 16 kwietnia 2019 r., organ rentowy wydał decyzję o przeliczeniu emerytury od 1 kwietnia 2019 r., tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek. Jako kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego przyjęto kwotę 318.085,05 zł przy średniej dalszej długości trwania życia 211,40 miesięcy. Wyliczona kwota emerytury wyniosła 1.504,66 zł brutto.

Od powyższej decyzji odwołał się wnioskodawca podnosząc, że do ustalenia kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił okresów: - od 3 października 1988 r. do 3 października 1988 r., - okresu od 11 października 1988 r. do 31 października 1988 r. Wnioskodawca wskazał, że w okresie od 1973 r. do 1990 r. nie był nigdy na urlopie bezpłatnym.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na przyczyny wskazane w uzasadnieniu decyzji.

Na rozprawie w dniu 2 października 2019 r. wnioskodawca domagał się przyznania do wysokości emerytury dodatku szkodliwego dlatego, że w Zakładzie (...) pracował przy myciu maszyn benzyną. Zdaniem wnioskodawcy emerytura powinna być zwiększona o dodatek szkodliwy, także za okres zatrudnienia w (...)Przedsiębiorstwie(...) we W., gdzie był zatrudniony jako mechanik maszyn biurowych i również pracował przy myciu maszyn benzyną.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy :

Wnioskodawca M. G. urodził się (...)

W dniu 30 kwietnia 2018 r. wnioskodawca złożył do organu rentowego wniosek o emeryturę.

Decyzją z dnia 14 czerwca 2018 r. organ rentowy ustalił kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. na kwotę 81.696,01 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.020,54 zł oraz okresy składkowe łącznie 15 lat, 7 miesięcy, 0 dni, tj. 187 miesięcy okresów składkowych. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat

kalendaryzacyjnych, tj. od 1 stycznia 1976 r. do 31 grudnia 1985 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 83,59%.

Następnie organ rentowy w dniu 15 czerwca 2018 r. wydał decyzję o przyznaniu wnioskodawcy emerytury od dnia 1 kwietnia 2018 r., tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek. Jako kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego przyjęto kwotę 308.488,50 zł przy średniej dalszej długości trwania życia 211,40 miesięcy. Wyliczona kwota emerytury wyniosła 1.459,26 zł brutto.

W dniu 31 grudnia 2018 r. wnioskodawca złożył do organu rentowego wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno-rentowego. Wniósł o ponowne obliczenie świadczenia z uwzględnieniem przeliczonego kapitału początkowego.

Decyzją z dnia 16 stycznia 2019 r. – zaskarżoną w niniejszej sprawie – organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do ponownego przeliczenia kapitału początkowego i emerytury, uzasadniając tę decyzję jak podano w części wstępnej.

W dniu 16 kwietnia 2019 r. wnioskodawca złożył do organu rentowego kolejny wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno-rentowego. Wniósł o ponowne obliczenie świadczenia z uwzględnieniem przeliczonego kapitału początkowego. Do wniosku M. G. dołączył kserokopie kart wynagrodzeń za lata 1987-1988 potwierdzone za zgodność z archiwum w okresie zatrudnienia od 1 września 1987 r. do 31 marca 1989 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...) we W., świadectwo pracy z dnia 18 lutego 2019 r. stwierdzające, że wnioskodawca był zatrudniony we (...) Zakładach (...) we W. - obecnie (...) Sp. z o.o. w okresie od 1 lutego 1978 r. do 28 lutego 1979 r. na stanowisku mechanik precyzyjny w wymiarze 1/2 etatu oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za okres od 1 lutego 1978 r. do 28 lutego 1979 r. (...) Zakładach (...) we W..

W związku z powyższym wnioskiem i dołączonymi do niego dokumentami organ rentowy wydał decyzję z dnia 8 maja 2019 r. o ponownym ustaleniu kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. na kwotę 84.237,45 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1.086,47 zł oraz okresy składkowe łącznie 15 lat, 6 miesięcy, 9 dni, tj. 186 miesięcy okresów składkowych. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1978 r. do 31 grudnia 1987 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 88,99%. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy nie uwzględnił: - okresu od 3 października 1988 r. do 3 października 1988 r., gdyż w tym okresie wnioskodawca przebywał na urlopie bezpłatnym, - okresu od 11 października 1988 r. do 31 października 1988 r., gdyż w tym okresie wnioskodawca przebywał na urlopie bezpłatnym.

Następnie organ rentowy w dniu 10 maja 2019 r., po rozpatrzeniu wniosku M. G. z dnia 16 kwietnia 2019 r., wydał decyzję – zaskarżoną w niniejszej sprawie – o przeliczeniu emerytury od 1 kwietnia 2019 r., tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek. Jako kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego przyjęto kwotę 318.085,05 zł przy średniej dalszej długości trwania życia 211,40 miesięcy. Wyliczona kwota emerytury wyniosła 1.504,66 zł brutto.

Wnioskodawca przebywał w okresie w dniu 3 października 1988 r. oraz w okresie od 11 października 1988 r. do 31 października 1988 r. przebywał na urlopie bezpłatnym. W dniu 10 października 1988 r. złożył wniosek o udzielenie mu urlopu bezpłatnego od 11 października 1988 r. do 31 października 1988 r., motywowany chęcią pomocy rodzicom będącym w podeszłym wieku w wykonywaniu ziemniaków.

Wnioskodawca nie wykazał aby pracował w szczególnych warunkach.

Dowód: - akta emerytalne ZUS: wniosek z dn. 30.04.2018 r. k. 1-18; decyzja z dnia 15.06.2018 r. k. 20-21 v.; wniosek z dnia 31.12.2018 r. wraz z załącznikami k. 27-42; decyzja z dnia 16.01.2019 r. k. 43; wniosek z dnia 16.04.2019 r. wraz z załącznikami k. 44-51; obliczenia i zestawienia ZUS k. 52-57; decyzja z dnia 10.05.2019 r. k. 58-59 v., decyzja z dnia 14.06.2018 r. wraz z załącznikami; decyzja z dnia 08.05.2019 r. wraz z załącznikami;

- pismo strony pozwanej z dnia 10.05.2019 r. k. 25;

- akta osobowe dot. okresów zatrudnienia wnioskodawcy:

a) we (...) Przedsiębiorstwie(...) Sp. z o.o. we W. od 16.05.1975 r. do 31.12.1986 r.;

b) w (...) Przedsiębiorstwie (...) we W. od 01.09.1987 r. do 31.03.1989 r.;

c) we (...) Zakładach (...) we W. od 01.02.1978 r. do 28.02.1979 r.

Sąd zważył co następuje:

Odwołania nie zasługiwały na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać trzeba, że w myśl art. 174 ust. 1 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;

2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 (ust. 2).

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. (art. 174 ust. 3). Do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 r. (art. 174 ust. 7). Przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r. Współczynnik ten oblicza się według ustalonego w ustawie wzoru (art. 174 ust. 8). Wzór ten przewiduje uwzględnienie m.in. wieku ubezpieczonego oraz osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r. stażu ubezpieczeniowego, który oznacza udowodniony okres składkowy i nieskładkowy. Zgodnie z art. 174 ust. 9a ustawy emerytalno-rentowej, staż ubezpieczeniowy i wymagany staż, o których mowa w ust. 8, określa się w dniach, jeżeli jest to dla ubezpieczonego korzystniejsze.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, iż organ rentowy uwzględnił okresy zatrudnienia i wynagrodzenie wnioskodawcy, które zostały wykazane dokumentami dołączonymi do wniosku M. G. o ponowne obliczenie świadczenia emerytalno-rentowego z dnia 16 kwietnia 2019 r. W tej sytuacji sporne było w niniejszej sprawie pomiędzy wnioskodawcą a organem rentowym zaliczenie do stażu pracy okresu zatrudnienia wnioskodawcy w(...) Zakładzie (...) w S. oraz ustalenie wynagrodzenia wnioskodawcy i wysokości odprowadzanych składek w spornych okresach, które nie zostały wykazane żadnymi dokumentami. Sporne było również podwyższenie emerytury wnioskodawcy o dodatek szkodliwy. Wnioskodawca podnosił także, że organ rentowy niezasadnie nie uwzględnił do kapitału początkowego okresów: - dnia 3 października 1988 r. - od 11 października 1988 r. do 31 października 1988 r.

Stosownie do art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Sąd ubezpieczeń społecznych, dokonujący kontroli decyzji ustalającej wysokość emerytury (kapitału początkowego), może ustalać wysokość wynagrodzenia otrzymywanego przez pracownika w przeszłości w oparciu o wszelkie środki

dowodowe (bez ograniczeń właściwych postępowaniu przed organem rentowym). Powyższy stanowisko znajduje potwierdzenie w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyroki z dnia 2 lutego 1996 r., II URN 3/95, OSNAPiUS 1996 Nr 16, poz. 239; z dnia 25 lipca 1997 r., II UKN 186/97, OSNAPiUS 1998 Nr 11, poz. 342; z dnia 14 czerwca 2006 r., I UK 115/06, OSNP 2007 nr 17-18, poz. 257; z dnia 8 sierpnia 2006 r., I UK 27/06, OSNP 2007 nr 15-16, poz. 235; z dnia 7 grudnia 2006 r., I UK 179/06, LEX nr 342283; z dnia 6 stycznia 2009 r., II UK 117/08, OSNP 2010 nr 13-14, poz. 167 i z dnia 26 stycznia 2012 r., I UK 218/11, LEX nr 1162650) oraz w orzecznictwie sądów powszechnych. W razie braku dokumentacji płacowej ubezpieczony - w celu wykazania podstawy wymiaru emerytury - może udowadniać wysokość swoich zarobków w oparciu o jakiegokolwiek inne środki dowodowe (np. zeznania świadków, opinie biegłych, dokumentację zastępczą, w tym dokumenty dotyczące wynagrodzenia osób zatrudnionych w podobnych okolicznościach). Ważne jest jedynie to, czy przedłożone sądowi dowody okażą się obiektywnie przekonujące (wyrok SN z dnia 3 lutego 2014 r., I UK 322/13, LEX nr 1444596, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 lutego 2017 r., III AUa 836/16, Portal Orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Białymstoku).

Wskazać trzeba, że wnioskodawca nie wykazał żadnymi środkami dowodowymi wysokości wynagrodzenia w spornych okresach. Tym samym należało przyjąć za te okresy minimalne wynagrodzenie za pracę obowiązujące w tym czasie, stosownie do art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej. Niezasadny był wniosek dowodowy ubezpieczonego o zwrócenie się do banku o nadesłanie za wskazane okresy wynagrodzeń oraz do organu rentowego o wskazanie wynagrodzeń, od których odprowadzane były składki. Wskazać trzeba, że do 31 grudnia 1998 r., tj. do daty wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zakłady pracy rozliczały się z organem rentowym deklaracjami zbiorczymi. Indywidualne konta płatników i pracowników zostały utworzone od 1 stycznia 1999 r., a sporne okresy dotyczą zatrudnienia wnioskodawcy przed tą datą. Ponadto informacja z banku o wysokości kwot przelanych za sporne okresy tytułem wynagrodzenia nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem brak będzie dodatkowych informacji, którymi dysponuje tylko zakład pracy co do podstaw wymiaru składek, a zatem tych składników wynagrodzenia, od których odprowadzane były składki. Tym samym wniosek dowodowy ubezpieczonego należało oddalić jako bezzasadny.

Nie było również podstaw aby powiększyć wysokość emerytury wnioskodawcy o „dodatek szkodliwy”, który w realiach świadczenia emerytalnego ma postać rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze określonej w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Stosownie do ust. 2 niniejszego artykułu, rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Art. 23 ust. 1 przedmiotowej ustawy stanowi, że ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę. Zgodnie z ust. 2 cytowanego artykułu, rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W niniejszej sprawie ubezpieczony nie składał wniosku do organu rentowego o przyznanie rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Z dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy we wszystkich zakładach pracy nie wynika aby pracował on kiedykolwiek w takich warunkach. Nadto ubezpieczony nie wykazał w toku niniejszego postępowania za pomocą żadnych innych środków dowodowych pracy w szczególnych warunkach.

Odnosząc się do kwestii urlopu bezpłatnego wnioskodawcy w dniu 3 października 1988 r. oraz w okresie od 11 października 1988 r. do 31 października 1988 r. wskazać trzeba, że organ rentowy trafnie wskazał, że okoliczność taka wynika z kartoteki zarobkowej wnioskodawcy za 1988 rok. Nadto w aktach pracowniczych wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie (...) we W. znajduje się wniosek ubezpieczonego z dnia 10 października 1988 r. o udzielenie mu urlopu bezpłatnego od 11 października 1988 r. do 31 października 1988 r., motywowany chęcią pomocy rodzicom

będącym w podeszłym wieku w wykopywaniu ziemniaków. Wnioskodawca w żaden sposób nie wykazał, że nie przebywał we wskazanych okresach na urlopie bezpłatnym.

Reasumując Sąd na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c. oddalił odwołania wnioskodawcy, gdyż nie było podstaw prawnych do ich uwzględnienia z przyczyn wskazanych w niniejszym uzasadnieniu.